

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. дн Данаил Кирилов Данов, СУ „Св. Климент Охридски“
Научна специалност: Медийна грамотност

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР“**
по научна специалност в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Рослава Николаева Куманова**

Тема на дисертационния труд:

Тема: **МЕДИЙНА РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ НА ЦЕННОСТНАТА СИСТЕМА НА БЪЛГАРИТЕ В ПОСТТОТАЛИТАРНИЯ ПЕРИОД**

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №769/20.03.2018 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра/факултет* на УНСС по научна специалност съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №769/20.03.2019. Обучението е осъществено в *редовна/задочна/свободна* форма през периода 2018-2023.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Структура, обем. Кратка оценка за: актуалност на темата; цел; задачи; обект; предмет; основна теза; използвана научна литература.

Представеният труд, с обем – надхвърлящ нормите за такъв тип разработка – е организиран в увод, четири глави, заключение, библиография и приложения, и напълно отговаря в структурно отношение на академичните изисквания, постановени от Закона и Правилника за прилагане. Уводът коректно насочва, както към същността на съдържанието, така по отношение на целите и задачите, поставени и изпълнени от изследователя. Всички атрибути са посочени и изяснени, при това във форма и степен, засилващи интереса към изследването. Избраната методология е богата, прецизно избрана и позволява ясна представа за начините и подходите към изследваните обект и предмет. Нещо повече, моделът Хофстеде-Минков, върху който се проектира анализът на ценностната система в различните периоди, засегнати от автора, е не само адекватен, но и съзнателно анализиран в детайли във всеки един етап от неговото развитие. Като сериозно постижение на автора разглеждам Първата глава, посветена на дизайна на изследователска рамка „Ценности и ценностна система“, изгражда стройно скеле на подходящ дискурс, в който логиката и стила на наратива водят до допълнителен интерес към избрания авторския подход. Втората глава „Социално-антропологически типове в българската история от времето на османското владичество до 10-

и ноември 1989 г. и тяхната ценностна система“, предлага обстоен преглед не само на процеса и същността на формираните ценности, но и също така позволява ясна оценка на тяхната роля и значение за общественото и културно развитие на българското общество. Без опит за намеса в намеренията на автора бих предложил леко съкращаване на обема на текста, от гледна точка на някои налични подробности. Третата глава, „Нови ценностни модели и нови социално-антропологически типове в посттоталитарния период. Емпирично изследване“, която според мен е с най-висок приносен характер и се явява най-отличителният белег на дисертационния труд, умело работи в посока на доказване на тезите на автора, като илюстрира избраните теоретични концепции с добър баланс на разнообразен емпиричен материал – научни статии и популярни източници. Четвърта глава, „Таблоидната преса като огледало на ценностната система на българите“ определено подпомага (и предполага) изводите на изследването, което със сигурност говори за уменията на автора да полемизира и убеждава. Мисля си, че не по-различни изводи биха били достигнати и ако към анализа на таблоидната преса беше добавен и материал, разглеждащ дискурсите по темата, задавани и от по-сериозни медийни (Бойко Василев, Еми Барух, Александър Андреев, Димитър Стоянович) и академични представители (Александър Кьосев, Георги Вълчев, Амелия Личева, Петър Стоянович).

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Акцентира се върху: постигнатите основни научни и/или научно-приложни резултати; използваната методология; изпълнението на поставените цел и задачи.

Представеното изследване предлага обстоен и дълбочинен анализ на социално-културните изменения, настъпили в българското общество през последните три десетилетия, довели до съществени и трайни трансформации в ценностната система на индивидуално и публично равнище, промени, които и занапред ще оказват влияние върху развитието на страната. Това е постигнато въз основа на сериозни теоретични проучвания, търсещи преките им проекции чрез медийната репрезентация на изследваните процеси. В този смисъл оценявам високо избора на методологията, както и изпълнението на поставените цели и задачи. Това изследване предлага обстоен материал за продължение на темата в културен, социологически, а вероятно и в футурологичен аспект, колкото и рисковани да са подобни инициативи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научният принос на предложения дисертационен труд е безспорен и включва:

1. Ясно очертана изследователска рамка за анализ на културно ценностния модел на българското общество в разглеждания период;
 2. Пряка връзка, очертаваща динамиката в отношенията между ценностната система и цялостната медийна еко- система;
 3. Предложен е детайлен анализ на новосъздадения ценностен модел, характеризиращ периода на прехода
 4. Налице е изследване, което със сигурност ще допринесе за последващи анализи в области като медиазнание, социология, народопсихология, културология
- *Акцентира се върху основните научни и/или научно-приложни приноси в дисертационния труд.*

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Авторът представя изискуемите три публикации, пряко свързани с тематика на дисертационния труд. Първият от тях е със заглавие „Социално-антропологически типове в

българската история до 10.11.1989 и тяхната ценностна система и е публикуван в Годишника на Факултета по журналистика и масови комуникации на СУ, т. 22, 2016. Втората публикация е отново в Годишника на ФЖМК на СУ, т. 23, 2017, на тема „ВИП БРАДЪР“2014 - ЦЕННОСТИТЕ НА УЧАСТНИЦИТЕ И КАК ЗРИТЕЛИТЕ ПРИПОЗНАХА СЕБЕ СИ В ТЯХ“. Третата статия, „Знаковите герои на прехода“, е отпечатана в научното списание на УНСС „Инфраструктура и комуникации“, 09.2020, кн. 4. И трите публикации се отличават с висока научна стойност и говорят в полза на качествената академична подготовка на автора.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява коректно структурата и съдържанието на дисертационния труд като представя ясна репрезентация на ценностите в пост-тоталитарния период с фокус върху ролята на медиите относно укрепването и/или подкопаването на принципите на демокрацията.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критичните бележки и препоръки вече бяха отбелязани в т. 2

Въпросът е един: Смятате ли, че в рамките на следващите десет години са възможни фактори (субекти), които до доведат до промяна в затвърдилите се през изследвания период ценности и стереотипи в българското общество? Моля, мотивирайте отговора си!

8. Заключение

Ясно изразено становище – за или против присъждането на ОНС „доктор“.

Въз основа на изразеното по-горе предлагам на членовете на Научното жури да присъдят на Рослава Николаева Куманова научната степен „ДОКТОР“, нещо за което убедено гласувам с „ДА“.

23.05.2025 г, София

Подпис:

Забележка: Препоръчителен обем за становище относно дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“: 3 стандартни страници.